

*Brave honden
halen de
Zuidpool niet*

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

HANS-OLAV THYVOLD

*Brave honden
halen de
Zuidpool niet*

Vertaald uit het Noors door
Angélique de Kroon

Ambo|Anthos
Amsterdam

This translation has been published with
the financial support of NORLA.

ISBN 978 90 263 5258 4

© 2017 Hans-Olav Thyvold

© 2020 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Angélique de Kroon

Oorspronkelijke titel *Snille hunder kommer ikke til Sydpolen*

Oorspronkelijke uitgever H. Aschehoug & Co.

Omslagontwerp en -illustratie Roald Triebels, Amsterdam

Illustraties binnenwerk © Palau/Shutterstock (sneeuwvlokken)

Foto auteur © Harald Medbøe

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

EERSTE HAP

*What are days for?
To wake us up.
To put between the endless nights.
What are nights for?
To fall through time
Into another world.*

LAURIE ANDERSON,
Heart of a Dog

Dus dit is de dood. De laatste dag van het leven van majoor Thorkildsen. Dat wist ik gelijk toen ik vanochtend poot zette in de zieke kamer. Hoe ik dat kon weten? De Majoor was een magere schaduw van zichzelf zoals hij daar zwaar lag te ademen in het ziekbed. Maar dat was hij gisteren ook, en eergisteren, en de dag daarvóór. De dag dáárvoor herinner ik me niet, om maar te zwijgen van de dag daar weer voor.

Mevrouw Thorkildsen tilde me op zijn bed, zoals ze nu al te lang elke dag heeft gedaan. De Majoor heeft me graag bij zich in bed. Dat is misschien de reden dat ik er ben. Ooit was er een Afghaanse windhond die me voor een bovenmaatse schoothond uitmaakte, maar dat vind ik best. Ik had graag geweten wat een bevende langpootmug van een windhond bij te dragen heeft in het bed van een man die stervende is. Nu is het tijd voor tederheid en liefde, en dan is een bovenmaatse schoothond met een zachte vacht en empathie zijn het beste wat er is.

Ik heb de Majoor zojuist zo'n uitgebreide lik gegeven waar hij nu, in zijn laatste dagen, zo dol op is geworden, maar er was geen blijdschap meer in hem over, alleen stank. De geur van het kwaadaardige dat binnen in de Majoor groeide was er al lange tijd voordat de Majoor dat wat ze 'ziek' noemden werd en ze hem kwamen halen, maar nu vult deze geur de kamer in al zijn facetten. De bitterheid van de dood. De zoetheid van de dood.

Zo zal het altijd gaan. Hoe je ook draait, je gat zit achteraan.

De Majoor heeft me dit rijmpje geleerd, maar ik moest het in de praktijk uittesten voordat ik het voor waarheid aannam. Ik achtervolgde mijn staart met veel energie en volharding en had dat ding steeds bijna te pakken, maar uiteindelijk moest ik mij bij de waarheid neerleggen: hoe ik ook draai, mijn gat zit inderdaad altijd achteraan.

Mevrouw Thorkildsen slaapt. Ik was bang dat zij als eerste het hoekje om zou gaan als ze niet wat rust kreeg, maar ze moet nu wakker worden als ze de laatste ogenblikken van de Majoor op aarde nog wil meemaken, en ik weet dat ze dat wil. Het eenvoudigste zou zijn haar met geblaf te wekken, maar ik wil hier in het Tehuis geen lawaai maken. Ik heb een nette opvoeding gehad en kan de angst om eruit te worden gegooid niet van me afschudden. Geen idee waar die angst vandaan komt, omdat ik me niet kan herinneren dat ik er ooit ergens uit gegooid ben, maar zo werkt dat met angsten – ze hoeven nergens op gebaseerd te zijn om te floreren.

Ik stap over de voeten van de Majoor, spring voorzichtig van het bed af en loop trippel, trippel, trip naar de stoel van mevrouw Thorkildsen. Ik duw voorzichtig tegen haar been aan, zodat ze niet zal schrikken, maar dat doet ze natuurlijk wel. Ze is heel even in de war zoals altijd wanneer ze abrupt gewekt wordt, maar ze is toch meteen op de been in wat een tijgersprong zou zijn als ze daarvoor de kracht had. Nog steeds snel genoeg dat het me bijna doet opspringen.

Mevrouw Thorkildsen legt een hand op het voorhoofd van de Majoor. Ze buigt haar hoofd en legt haar oor tegen zijn mond. Ze houdt haar adem in. Lang. Mevrouw Thorkildsen kijkt me aan. Lang.

‘Moet je naar buiten?’ vraagt ze.

Werkelijk waar! Dan had ik toch wel met mijn voorpoten tegen de deur staan krabben, en zou ik gejammerd hebben. Kent ze me na al die jaren nog niet? Ze is zowel intelligent als belezen, het vrouwtje, maar soms is ze gewoon zo traag met begrijpen wat ik bedoel. Mis-

schien komt het door mijn natuur. Ik ben een eenmanshond en heb daar ook nooit een geheim van gemaakt. Integendeel. Mevrouw Thorkildsen is degene die me heeft gevoerd, gewassen en geborsteld en me heeft uitgelaten sinds de dag dat de Majoor werd opgehaald – ja, zelfs daarvoor al – maar ik ben en blijf altijd de hond van de Majoor tot aan de dag van zijn dood. Nu de dag van zijn dood is aangebroken en ik een weeshond ga worden, dringt het tot me door dat ik geen enkele gedachte heb gewijd aan de vraag wat er verder met mevrouw Thorkildsen en mij gaat gebeuren. Alles op zijn tijd. Dat is een goede regel. Vaste etenstijden, dat is daarentegen een domme regel.

Mevrouw Thorkildsen mompelt zachtjes tegen haar man terwijl ze zijn mond met een sponsje bevochtigt. Ze spreekt op gedempte toon met haar zachte, hoge stem, die zo mooi paste bij de zware stem van de Majoor wanneer ze thuis in het donker zaten, elk met een glas drakenwater, en liedjes neurieden waarvan ze de woorden vergeten waren. En dan spraken ze over al het bijzonders dat ze samen hadden beleefd. Over verraderlijke oudtantes en Nubische koningen. Over boten en boeken. Over de oorlog die was geweest en de oorlog die nog komt. Soms spraken ze over dingen die ze hadden moeten doen. En dan waren er nog veel zaken, gedane of niet gedane, waar ze nooit over spraken.

Wanneer ze klaar is met sprenkelen, blijft mevrouw Thorkildsen staan kijken naar haar man, die vredig lijkt te slapen maar inwendig, met al zijn laatste krachten, worstelt met de dood. Het is niet zo eenvoudig als het ooit was.

Iets moet een beslissing in het kleine witte hoofd van mevrouw Thorkildsen hebben teweeggebracht. Met een kolossale krachtsinspanning klimt ze op het gigantische metalen bed van de Majoor. Ze moet zichzelf bijna tussen het frame en zijn nog steeds enorme lichaam persen en dan komt ze tegen zijn arm tot rust, net zoals ik altijd deed.

Het wordt weer stil in de kamer en ik weet niet wat ik moet doen. Het bed is een beetje te hoog. Ik kan er niet op komen zonder de hulp van mevrouw Thorkildsen, en aangezien zij al met veel moeite

op het bed geklommen is, is er waarschijnlijk weinig hoop dat ze eruit zal klauteren om mij op te tillen en zichzelf daarna weer op haar plek te manoeuvreren. Ik blijf op de grond staan en weeg mijn mogelijkheden af:

OPTIE A: Piepen. Dat is uitgesloten vanwege mijn hierboven genoemde eruitgooifobie.

OPTIE B: Onrustig heen en weer lopen. Dat kan geen kwaad. Aan de andere kant helpt het waarschijnlijk ook niet veel. Al met al. Dan misschien maar:

OPTIE C: Strak in de houding zitten en acht geven, zoals een van die aandoenlijke spaniëls die treuren bij het graf van hun reeds lang geleden overleden baasje. ‘Fido zat negen jaar lang bij zijn graf.’ Oké? Had Fido zichzelf niet beter voor zijn kop kunnen schieten en zich bij papa in de kist kunnen voegen? Maar dan waren er die verdraaide opponeerbare duimen. Iemand zou een pistool voor honden moeten uitvinden. Daar ligt een markt.

Mevrouw Thorkildsen weet waarschijnlijk wel dat de Majoor vanacht heen moet gaan, maar ze praat tegen hem alsof dit gewoon weer een dag dichterbij op weg naar huis is. Als hij daar dan aankomt, zullen ze weer samen met een goed glas wijn zitten en de dag langzaam in de nacht zien overgaan. Een paar kaarsen aansteken. Wat Haydn luisteren. De open haard stoken. Zachtjes en teder praten. Dat zal leuk zijn.

Mevrouw Thorkildsen kan zeggen wat ze wil, maar ik ben bang dat het te laat is. Dat deel van het lichaam waar ze zich vanavond tegenaan drukt, staat op het punt zichzelf uit te schakelen. De Majoor is daarbinnen ergens, een mecanicien die systematisch de ene schakelaar na de andere uitzet, kranen afsluit en lichten uitdoet. De kleine mecanicien ruikt naar drank en verderf, en dat is precies hoe hij wil ruiken.

‘Ik hoop dat ik je niet hoeft te vertellen dat ik van je hou...’

De woorden van mevrouw Thorkildsen zijn zo vanzelfsprekend dat ze bijna de sensatie camoufleren dat ze ze überhaupt heeft uitgesproken. Ik heb mevrouw Thorkildsen nog nooit zo iets horen zeggen!

De Majoor uit drie luide laatste snikken. Hij is hier, en hoewel mevrouw Thorkildsen het niet kan horen, hoor ik hoe hij mij roept. De moeder aller wolven mag weten waar ik de kracht vandaan haal, maar met een reuzensprong ben ik terug op het bed. Ik kruip tussen de muur en de Majoor in en vind mijn plekje met mijn snuit in zijn hand, die dwars door ziekte en dood heen nog steeds naar zee en fosfor ruikt. Ik ben niet bang meer.

Hij stopt met ademen vlak voordat zijn hart ophoudt met kloppen. Het is nek aan nek. Het laatste wat hij doet is een geluid uitbrengen dat hij nog nooit eerder heeft gemaakt. Het is het geluid van zijn stem die probeert weg te sluipen voordat de mecanici die ook te pakken krijgt.

Hij is weg.

Het duurt een tijdje voordat mevrouw Thorkildsen doorheeft dat het gebeurd is. Ik weet niet of ze was ingedommeld, maar nu is ze klaarwakker. Ze zegt zijn naam. Haar hand op zijn voorhoofd, en haar oor tegen zijn mond, haar adem ingehouden. Het ventilatiesysteem fluit. Dan begint mevrouw Thorkildsen zachtjes te huilen, en ik moet er weer met mijn snuit aan te pas komen. Het duurt een tijdje en drie duwtjes voordat ze me opmerkt. Ze snift en legt haar knokige hand op mijn nek. Ze is een heel behoorlijke krabbelaar, mist de perfect afgemeten stevige grip van de Majoor, maar daarvoor in de plaats heeft ze nagels. Daar komt ze ver mee. Ze kijkt me even aan waarna ze zegt: 'Tja, Tassen, nu zijn alleen jij en ik nog over.'

Dan slapen we, alle drie.

Ik ben geboren op het platteland. De stalgeur is door de jaren heen wel verdwenen, maar ik ben dus een boerderijhond. Een nestje van zes. In het late voorjaar. Mijn vader heb ik nooit gekend, maar ik denk niet dat we daar te veel nadruk op moeten leggen. Ik sta wat sceptisch tegenover psychologie. Althans voor honden.

Mijn broertjes en zusjes verdwenen een voor een, en dat zou mij ook gebeurd zijn als ik niet geboren was zoals ik ben.

De verkeerde kleur.

Mijn leven is zo geworden als het is omdat mijn gezicht een andere kleur heeft dan wat als 'juist' wordt beschouwd. En daar is niet veel voor nodig. In mijn geval is de bovenkant van mijn snuit het enige deel van mij dat niet is bedekt met zwarte maar met witte vacht. Een witte vlek op mijn neus, en ik was een tweederangs hond, onbruikbaar voor shows, minderwaardig. Het exemplaar dat achterblijft wanneer de rest van het nest is verkocht.

Een overblijvertje.

Natuurlijk besepte ik dat toen niet. Zoals de meeste puppy's was ik blij met elke concurrent die bij de trog verdween. Dat waren goede tijden, en het werd er alleen maar beter op door een zomer zo lang en vol zintuiglijke indrukken, totdat ik voor de eerste keer sneeuw zag.

Met de verse sneeuw brak een nieuw leven aan, of liever gezegd meerdere nieuwe levens, in de vorm van nieuwe broertjes en zusjes.

Vraag me niet wie de vader van deze kudde was, die vanaf de dag van hun geboorte mijn bestaan ondraaglijk maakte. Moeder, die de afgelopen maanden steeds afstandelijker had geleken, werd nu regelrecht vijandig tegenover mij. Alleen degene die het heeft meege maakt door diens eigen moeder toegegromd en gebeten te worden, weet hoe dat voelt.

Ik ging in een mum van tijd van een gezegend bestaan als enig kind naar dat van een paria. Dat is nog te zacht uitgedrukt. Ik maakte niet eens deel uit van de roedel. Mijn broertjes en zusjes waren best oké en ze roken ook lekker, maar mijn relatie met moeder werd nooit meer dezelfde. Ik denk dat dat mij heeft gevormd, maar zoals gezegd, we laten Freud erbuiten. En Pavlov overigens ook.

Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat kwamen mensen van allerlei leeftijden en pluimages het huis binnengestapt, allemaal met hetzelfde doel: de puppy's bekijken! Het was er de tijd weer voor, en het gaf me de hoop dat rust en stabiliteit misschien zouden wederkeren als we de kleine etertjes maar kwijt waren. Ik kon het gegrom en gegrauw van moeder altijd vergeven, of in het ergste geval vermijden.

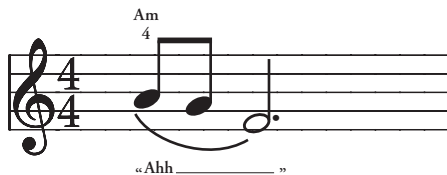
Ondanks hun grote verschil in soort en leeftijd reageerden de mensen die bij ons thuis kwamen bijna allemaal op precies dezelfde manier. Hun stem werd zacht, hun hartslag werd rustiger en hun bloed rook zoeter. Ze zongen allemaal een variant van dezelfde melodie, en ze kwamen allemaal om een favoriet te vinden. Om een hond uit te kiezen. Dit kan alleen worden vergeleken met een weeshuis binnenlopen en het kind kopen dat je aanspreekt.

Mensen die het houden van honden vergelijken met het houden van kinderen hebben het helemaal bij het verkeerde eind. Maar weinig mensen zien hun hond geboren worden (helaas!) En nog minder laten hun eigen nageslacht afmaken als punt achter een liefdevol samenleven. En terwijl je kind je hopelijk over een paar jaar zal ontgroeien en dan maakt dat het van jou en je persoonlijke afwijkingen wegkomt, blijft een hond diens hele leven bij je, een leven waarin jij uiteindelijk God de Almachtige wordt:

Zal ik mijn hond laten leven, of zal ik hem laten sterven?

Het was in de loop van deze tweede smakeloze schoonheidswedstrijd dat ik me pas echt bewust werd van mijn gebreken. Want niemand keurde me ook maar een blik waardig voordat ze zich hadden volgestaard aan de kleine puppybundeltjes, en wanneer ze mij in het oog kregen stelden ze allemaal dezelfde vraag:

Waarom is die zo groot? vroegen ze, en dan kwam altijd hetzelfde bigotte antwoord over de witte vlek op mijn neus. De race was gelopen. Maar zelfs zonder witte vlek op mijn snuit zou ik geen schijn van kans hebben tegenover de vier kleine bundeltjes die nog niet hadden ontdekt dat hun staart achteraan zat en dat het leven vol zit met gevaren die op de loer liggen.

zeiden de meeste mensen wanneer ze de puppy's in het oog kregen, en ik heb nooit echt begrepen wat ze daar nou eigenlijk mee bedoelden. Ze grabbelden en aaiden en krabbelden tot onmogelijk te zeggen was wie er het meest duizelig was, zij of de puppy's. Kinderen, volwassenen, vrouwen of mannen, ze lieten zich allemaal hypnotiseren. Ook ik werd gekrabbeld en geprezen. Zo viel er voor mij ook een graantje mee te pikken, zoals ze zeggen, maar ik, een hond in de bloei van mijn jeugd, voelde me als een oude olifant.

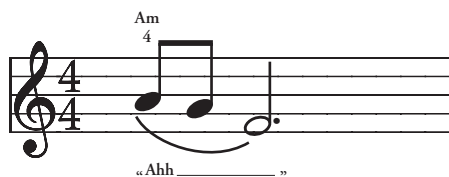
Wanneer ik me een leven voorstelde in de handen van deze afschuwelijke kinderen die langskwamen, ging er een koude rilling over mijn rug, helemaal tot aan het puntje van mijn staart. Je kunt een hond toch niet aan een ongedresseerd kind geven. Er waren een paar kleine meisjes die helemaal geen hond wilden hebben, ze wilden een konijn (!), maar vader en moeder hadden besloten dat ze een hond zouden krijgen. Een verstandige keuze, maar wat doet het met een arme hond om op te groeien als een konijnvervanger? Wat als de hond, misschien pas op volwassen leeftijd, erachter komt wat er is gebeurd?

Toch ben ik blij dat ik deze vleeskeuring heb mogen aanschouwen, en nog blijer dat ik er vanwege mijn witte vlek en gevorderde leeftijd geen deel van uitmaakte. Ik had geen idee wat een ‘honden-show’ was, maar elke keer dat ik het woord hoorde raakte ik erdoor van slag. Voor mij was het niet alleen prima, het was ook een bevrijding om te weten dat ik niet voor hondenshows was gemaakt, ook al was ik nieuwsgierig naar wat een hondenshow eigenlijk voor iets was. Kreeg toch wat ongezonde fantasieën rond dat woord.

Toen mijn nest op de veiling werd getoond, was ik nog te jong en te dom om te begrijpen hoe cynisch de selectie en verkoop van puppy's was georganiseerd. Ik moest – sarcastisch – in mijn pootje lachen om het geluk bij mijn ongeluk. Ik had, zo bleek, een perfect hondenleven, dankzij het feit dat mensen, ondanks tienduizenden jaren samenleven met honden, de betekenis van het eerste gebod, punt 1.1 in de gebruikershandleiding, nog steeds niet hadden begrepen: ‘Beoordeel een hond niet op zijn uiterlijk.’

Al zodra hij de kamer binnenkwam onderscheidde hij zich van alle anderen die langs waren gekomen en zich over de pluizige bundeltjes hadden verheugd. Hij was de enige die alleen kwam. Hij was ook de oudste. En de grootste. Toen hij over de drempel stapte behoorde de kamer aan hem toe. Het waren zijn regels die nu golden. Een oude alfa die alleen opereerde. Het was lastig te zeggen hoe je dat moest duiden, maar in de situatie waarin ik me bevond voelde ieder nieuws als slecht nieuws.

Hij was de enige die geen enkele sentimentaliteit toonde tegenover onze kleine roedel. Zonder ook maar een enkele

wees hij direct naar mij en vroeg:

‘Wat is daar mis mee?’

Opnieuw werd ik gedwongen aan te horen hoe mijn eigen minderwaardigheid werd geconstateerd en uitgelegd. Ik had überhaupt geen zin om te vertrekken, maar ook niet om nog langer vernederd worden. De grote alfa wachtte het antwoord niet af, maar zei: ‘Halve prijs. Cash.’ En zo werd de Majoor mijn eigenaar.

Het gebeurde allemaal zo snel dat ik geen idee had wat me overkwam totdat ik me voor het eerst in mijn leven in een auto bevond. Eerst dacht ik dat het niet de auto was, maar het landschap om ons heen dat bewoog, waardoor de reis in een nachtmerrie veranderde. Waar ik mezelf ook plaatste, ik werd door onzichtbare krachten alle kanten uit getrokken totdat ik niet meer wist wat onder of boven was. Mijn maag ook niet. Alles kwam omhoog. Normaal zou ik zo’n delicatessen naar binnen hebben geslokt, maar ik voelde me alleen maar ellendig en lag daar in mijn eigen braaksel totdat we arriveerden en ik, zonder het te beseffen, thuis was.

Ziek, zwak en misselijk als ik was kreeg ik van die eerste avond niet veel mee, of het bekende moet de herinnering aan het onbekende hebben uitgewist. Maar ik heb het verhaal vaak horen vertellen over hoe de Majoor op een dag zonder overleg of waarschuwing thuiskwam met een stinkende hondenpup bij een mevrouw Thorkildsen die al lang voordat hij ziek werd bang was dat de Majoor dood zou gaan. Over hoe ik in het bad werd schoongespoeld, in een oude badjas gewikkeld en gefotografeerd werd. Mevrouw Thorkildsen vindt het heerlijk om die gênante foto te laten zien, zelfs aan volslagen vreemden.

De reden waarom ik nog steeds graag naar het verhaal luister is dat mevrouw Thorkildsen, nadat ze heeft verklaard dat zij helemaal geen hond wilde, dit steeds afsluit met de constatering:

‘Maar de Majoor wist wat hij deed toen hij ons Tassen bracht!’

En wanneer ze dat zegt, heb ik het gevoel dat mijn waardigheid een flink eind is hersteld. Waardigheid is belangrijk voor ons honden, hoewel dit misschien moeilijk te zien is wanneer we door het afval wroeten of met ons achterwerk over het tapijt schuren.

Hondenopvoeding is zoals bekend geen exacte wetenschap. De Majoor geloofde niet in dat met die wortel en stok. Wel in stukjes vlees en stok. Niet dat hij me sloeg. Dat was niet nodig. Zijn greep op mijn nekvel vertelde me alles wat ik moest weten over zijn kracht. En zijn kracht was mijn kracht. Niemand solde met de hond van majoor Thorkildsen.

De Majoor was vaak thuis nadat hij zo beroerd was geworden dat hij naar dat zieke huis moest waar ze geen honden toelieten, maar hij overnachtte zelden bij ons. De laatste keer dat dat gebeurde kwamen ze hem midden in de nacht halen. Dus in zekere zin hebben we ruim de tijd gehad om te wennen aan het idee slechts met zijn tweeën te zijn, mevrouw Thorkildsen en ik. Toch is er nu iets veranderd. Mevrouw Thorkildsen zit in haar stoel bij het raam, waarin ze altijd zit, terwijl ik, aangezien het niet langer verboden is, me in de koeienhuidstoel van de Majoor opkrul, een *major no-no* toen hij nog bij ons woonde. Zo hebben we getweeën zoveel avonden gezeten dat we dachten dat we het onder de knie hadden, maar het blijkt dat de finishlijn een startlijn is geworden. Er was toch leven na de dood.

De adem van de Majoor was altijd meer mosterdgas dan rozen, maar op een dag was er ook een heel lichte, vage zweem van iets anders. Die groeide langzaam uit tot een bijna onzichtbare geleur, die niet alleen door zijn mond de kamer in sijpelde, maar ook door de poriën in zijn huid wanneer hij in wéér een boek over de Oorlog zat te lezen. De Majoor las namelijk alle boeken over de Oorlog. Mevrouw Thorkildsen las alle andere boeken; zo was de taakverdeling.

Mevrouw Thorkildsen was pas op volwassen leeftijd gediagnosticeerd als bibliothecaresse, maar waarschijnlijk was het iets aangeborens. De signalen waren er al vroeg. Als kind bezat ze twee grote boeken, in hertenleer gebonden (heb ik later vastgesteld door onafhankelijk snuffelonderzoek), vol met fantastische verhalen waar ze

nooit genoeg van kreeg en naar bleef luisteren. En ze moest wel luisteren, want ze kon niet lezen.

Met een boek onder de ene arm en een klein krukje onder de andere trok ze eropuit. Ze vroeg aan iedereen die ze op straat tegenkwam: 'Wil je me voorlezen?'

'De mensen waren arm,' zegt mevrouw Thorkildsen wanneer ze dat verhaal vertelt, en dat doet ze zo nu en dan, omdat het een van de favoriete verhalen van de Majoor was. Althans volgens mevrouw Thorkildsen. Zelf ben ik daar niet zo zeker van. Ik had graag met de Majoor overlegd voordat ik gevolgtrekkingen maakte.

'De mensen waren arm,' zei mevrouw Thorkildsen, 'maar iedereen kon lezen.'

Ik geloof niet dat wij arm waren, maar lezen deden we wel, de Majoor, mevrouw Thorkildsen en ik. Ik zeg 'ik', hoewel ik puur technisch gezien niet las. Honden kunnen namelijk niet lezen. Maar soms, wanneer ik high van gehaktballetjes met jus in een hoekje van de bank lag, kon ik bij korte alinea's en wendingen de oorlogsboeken van de Majoor vaag bespeuren terwijl ze geluidloos zijn hoofd in sippelden. Daarbinnen veranderden ze in lawaai, geschreeuw, beelden, geuren, angst en chaos. Hij zat urenlang volkomen stil daar in die koeienstoel, en je kon niet aan hem zien wat zich afspeelde. Terwijl mevrouw Thorkildsen zowel lacht als huilt wanneer ze leest, was het lezen van de Majoor zwijgzaam en diep, met dezelfde gestage hartslag, hetzelfde regelmatige gesnuif door zijn neus, pagina na pagina, boek na boek. Hij las zo intensief dat ik betwijfel of er nog veel over was voor de volgende lezer in de boeken die hij verslond. Soms kon hij pauzeren met lezen om iets te vermelden of iets voor te lezen uit het boek dat hij vasthield. Zo had mevrouw Thorkildsen een idee van waar in de Oorlog hij zich op dat moment bevond. Er was namelijk sprake van een grote oorlog, niet een simpel hondengevecht.

We jaagden ook samen, wij drieën. We reden naar het jachtgebied, waarna ik altijd achterbleef en de auto bewaakte terwijl zij zich met zijn tweeën over de daadwerkelijke jacht ontfermden. Het was een

hel. Een Franse vriend van mevrouw Thorkildsen meent dat de hel de andere mensen zijn. Ik zou zeggen dat dat van de mensen afhangt. De hel is alleen in een auto wachten. Een auto bewaken terwijl mensen in alle richtingen voorbijlopen is voor één enkele hond een bijna onmogelijke taak, dus er kwam veel geblaf aan te pas, voor de zekerheid. Ik maakte me ook zorgen over hoe de jacht zou verlopen. Het was namelijk geen kleine prooi waar de Majoor en mevrouw Thorkildsen zich op stortten. Ze keerden terug naar de auto, zwaarbeladen met runderen en vogels, herten en zwijnen. Daarbovenop hadden ze alles verzameld wat ze nodig hadden op het gebied van vruchten, paddenstoelen, kruiden en groenten. Die mochten ze van mij houden. Geluk met vissen hadden ze ook, wat goed was omdat honden niet kunnen vissen, en ik houd van vis. Als ik een mens was, zou ik de hele dag op de kade zitten en naar stokvis hengelen.

Ik kan me niet herinneren dat we ooit met lege handen zijn teruggekeerd van een jacht. Nooit een lege voerbak. 's Avonds, na een lang diner waarbij er zomaar van alles op de grond kon belanden, zaten Majoor en mevrouw Thorkildsen in het donker voor de grote ramen en nipten aan hun drakenwater terwijl ze tot diep in de nacht met elkaar praatten.

Er komen nu niet meer van zulke lange, vertrouwde nachten, maar eten moeten we toch zien te bemachtigen. Die gedachte baart me zorgen, moet ik toegeven. Mevrouw Thorkildsen vergezelde de Majoor weliswaar meestal wanneer hij op jacht ging en voor zover ik weet is ze een even bedreven jager, maar nadat ik gezien had hoe ze reageerde toen ze een rat in de kelder ontdekte, betwijfelde ik eigenlijk of ze wel in staat was ons te voeden. Weliswaar had de Majoor, waar hij graag op wees, de kelder gevuld met een jaarvoorraad aan eten en drinken, maar wat zou er aan het einde van dat jaar gebeuren als mevrouw Thorkildsen niet bij machte was om alleen te jagen? Ik maakte me zorgen, en een bezorgde hond kan gemakkelijk in een trieste hond veranderen. En wie kan er nou een trieste hond gebruiken?

Des te groter en prettiger was daarom de verrassing toen mevrouw Thorkildsen, al na haar eerste solojachtpartij, terugkeerde naar de auto – waar ik uitzinnig van vreugde was om haar überhaupt weer terug te zien – met zowel vissen, vogels als de hondensnoepjes die in een gele zak zitten met een plaatje van een tamelijk misselijkmakende jackrussellterriër, maar hemels smaken en precies de juiste consistentie hebben.

De laatste stop van die dag was ook de beste, omdat ik mee mocht. Het kwam zo onverwacht dat ik even aarzelde toen mevrouw Thorkildsen, nadat ze uit de auto was gestapt, zei: ‘Kom.’

Dat een woord zo mooi kan zijn.

Ik ben slim genoeg om te beseffen wanneer het het beste is om te voet te gaan, en dit was precies zo’n voorbeeld. Mevrouw Thorkildsen leidde me doelgericht door de mensenmenigte en haar zekerheid werkte aanstekelijk op mij.

Een vertrouwde en tegelijkertijd vreemde geur prikkelde mijn neusgaten. Mevrouw Thorkildsen leidde ons in de richting van waar de geur vandaan kwam, helemaal binnen in het gebouw. Daar bevond zich een grot, waarin ik mevrouw Thorkildsen volgde, en het duurde niet lang voordat ik besepte waar we waren: in de grot van de Draak.

‘We gaan maar even een kar pakken,’ zei mevrouw Thorkildsen.

En dat gebeurde ook. Met mij aan de riem achter haar aan schuifelend, bewoog mevrouw Thorkildsen zich langzaam maar doelgericht door de gangpaden terwijl ze de ene fles na de andere uit de schappen pakte. Een paar zette ze terug, maar de meeste belandden in de kar. Toen die vol genoeg was, zette ze koers naar de uitgang en ik verheugde me erop terug naar de auto en naar huis te gaan, waar me na een dergelijk uitstapje wel iets lekkers te wachten moest staan. Maar zo gemakkelijk ging het niet.

Eerst moest mevrouw Thorkildsen alles uit de kar halen en aan de man achter de balie geven. Hij bevoelde de flessen vervolgens een voor een, terwijl mevrouw Thorkildsen uitlegde dat ze bezoek

verwachtte omdat haar man was overleden en er een gedenkdienst zou worden gehouden. Dat was overduidelijk reden genoeg. De man achter de balie zei dat het hem speet dat te horen en mevrouw Thorkildsen kreeg al haar flessen terug. Volgende probleem. Dit diende zich aan nadat mevrouw Thorkildsen de flessen in plastic tassen had gedaan. Er waren gewoon te veel tassen voor haar om alleen te dragen.

‘Hoe krijg ik dit in vredesnaam in de auto?’ zei ze. En ik wilde al zeggen dat ze dat wel zou kunnen vergeten, ze had geen schijn van kans, je moet gewoon pakken wat je pakken kunt en dan maken we dat we hier wegkomen, maar toen was daar een potige, bebaarde jongeman die aanbood te helpen. Mevrouw Thorkildsen hoefde helemaal niets te dragen – de spierbundel pakte al haar tassen en we liepen naar de auto terwijl ze zoveel over zichzelf en haar leven vertelde als maar kon, en een beetje over mij. Mevrouw Thorkildsen kon hem niet genoeg bedanken – ze zou het gesprek graag voortzetten, maar de man had vast een leven waar hij naar terug moest.